

DIARI DE SESSIONS DE LA **COMISSIÓ DELS DRETS HUMANS** DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 2000-1996

Fq.Con.núm. 33/27

VII legislatura

Any 2009

Núm. 19

Presidència
de l'Honorable Sra. Sandra Morell i Cuat

Sessió celebrada dia 26 de maig de 2009

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

COMPAREIXENCES de la Sra. Carmen Roldán i Pavón, periodista de Televisió de Catalunya, i de la Sra. Mònica Gasol i Tost, cap de l'Àrea de Continguts del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, per a l'elaboració de l'informe *Els drets dels menors davant les noves tecnologies i els mitjans de comunicació. Estat de la qüestió i propostes de futur.* 254

LA SRA. PRESIDENTA:

Senyores i senyors diputats, començarem la sessió d'avui i en primer lloc demanaríem si es produeixen substitucions.

Compareixences de la Sra. Carmen Roldán i Pavón, periodista de Televisió de Catalunya, i de la Sra. Mònica Gasol i Tost, cap de l'Àrea de Continguts del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, per a l'elaboració de l'informe *Els drets dels menors davant les noves tecnologies i els mitjans de comunicació. Estat de la qüestió i propostes de futur*

Passam, idò, a l'únic punt de l'ordre del dia que consisteix en les compareixences de la Sra. Carmen Roldán, sotsca de Societat i Territori, Serveis Informatius de Televisió de Catalunya, i de la Sra. Mònica Gasol, cap de l'Àrea de Continguts del Consell Audiovisual de Catalunya, per a l'elaboració de l'informe "Els drets del menor davant les noves tecnologies i els mitjans de comunicació. Estat de la qüestió i propostes de futur". Donam la benvinguda a les ponents, gràcies per la seva assistència. En primer lloc té la paraula la Sra. Gasol, per tal de fer la seva exposició oral, per un temps màxim de trenta minuts.

LA SRA. CAP DE L'ÀREA DE CONTINGUTS DEL CONSELL AUDIOVISUAL DE CATALUNYA (Mònica Gasol i Tost):

Gràcies i en nom del Consell Audiovisual de Catalunya agraïm que ens hagin convidat a participar a aquestes sessions de treball sobre els drets del menor davant les noves tecnologies i els mitjans de comunicació. Sabem -a més ens diuen que som les penúltimes a parlar- que davant d'aquesta comissió han comparegut professionals del periodisme, persones expertes en temes relacionats amb la protecció dels menors, persones expertes en pedagogia, en dret, etc. Per la meua part intentaré enfocar el tema que avui ens ocupa, que és la protecció dels menors, des de la perspectiva d'un organisme regulador en matèria audiovisual com és el Consell Audiovisual de Catalunya.

Abans, però, permetran que faci una molt breu referència, perquè a vegades hi ha confusions, sobre quina és la funció i la potestat d'un organisme regulador com és el consell. El consell es va crear l'any 2000 per una llei del Parlament, per la Llei 2/2000, de 4 de maig, com l'autoritat reguladora en matèria audiovisual a Catalunya, i com a autoritat reguladora és competent sobre les emissions dels operadors de televisió públics i privats, de televisió i de ràdio, però avui ens centrarem només en televisió, públics i privats que emeten dins el territori de Catalunya, tant en l'àmbit autonòmic com en l'àmbit local, però en l'àmbit autonòmic i en l'àmbit local. Aquest és l'àmbit competencial que ha de quedar cenyit i clar.

La llei encomana al CAC, al consell, una sèrie de funcions entre les quals, hi pot haver que avui ens interessa tractar, n'hi ha dos que són d'especial importància que són vetllar pel compliment de la normativa en matèria de continguts audiovisuals -vetllar pel compliment de la normativa-, i l'altra funció és potenciar l'autoregulació i la coregulació en matèria de continguts audiovisuals amb les parts implicades en el sector. L'òrgan de decisió del consell és el Ple, que pren les decisions

per majoria dels vots dels presents, i l'Administració del consell, de la qual form part, integrada per unes vuitanta persones distribuïdes en quatre àrees funcionals: la de continguts, de la qual som responsable; una àrea jurídica que té un pes considerable perquè l'àrea jurídica ha de donar resposta a les problemàtiques que es plantegen atenent que és un organisme que vetlla pel compliment de la normativa; una àrea de recerca, després intentaré explicar per què és important la qüestió de la recerca i com a qualsevol administració una àrea de serveis.

Aquest és el marc general en el qual actua el consell i ara intentaré explicar, tan bé com pugui, com aquestes funcions i aquestes potestats es concreten en l'àmbit de la protecció dels menors. El consell per llei de creació té tres potestats fonamentals: la normativa; la d'inspecció o control dels continguts emesos -insisteixo molt en el concepte emesos, el consell només actua sobre continguts que han estat emesos pels operadors, mai sobre un contingut que no s'ha emès-, i la tercera potestat és la potestat sancionadora. Ja la llei de creació atorga al consell la funció específica, i ho diu literal la llei així com d'altres ho deixa en una qüestió genèrica aquesta la posa específicament, li atorga, a l'article 10 li diu que és funció assegurar el compliment i l'observança del que disposa la Llei de protecció dels infants i dels adolescents, i ho estableix com a funció específica.

Aquesta llei a Catalunya és la Llei 8/95, en aquests moments estan en procés de revisió, però fins aquest moment és la Llei 8/95 que a l'article 36 regula la protecció de la imatge dels menors, amb una regulació molt semblant com es fa a la Llei Orgànica de protecció dels menors a nivell estatal, i aspectes relacionats amb els continguts de la programació i la publicitat adreçada específicament a menors. Durant el període que no hi va haver llei catalana d'audiovisuals s'aplicava la normativa que en protecció de menors estableix la Llei 24/95 de transposició de la directiva europea.

Des de l'any 2005, amb l'aprovació de la Llei de l'audiovisual de Catalunya, s'integra dins de la Llei de l'audiovisual, que intenta ser una llei marc en tot el sector audiovisual, s'integra tot el tema de la protecció de menors lligada a qüestions audiovisuals, dins de la Llei de l'audiovisual. Per tant, la major part de les parts de la Llei de protecció de menors que feien referència a qüestions de publicitat o programació o protecció de la imatge de menors en difusions de qüestions audiovisuals, queden integrades absolutament dins de la Llei de l'audiovisual de Catalunya.

Aquesta llei, el títol cinquè, l'apartat que regula els continguts audiovisuals, estableix un article específic que fa referència a la protecció de menors. L'apartat 1 d'aquest article, integra o recull la normativa que fa referència a protecció de la imatge, insisteixo que és en les línies generals que ja sé que s'han tractat en comissió, de la protecció de la imatge i l'honor dels menors amb alguna excepció. Els apartats 2 i 3 del mateix article 81, regulen els continguts que van adreçats a menors, és a dir, els menors com a usuaris dels mitjans audiovisuals. Un apartat específic a l'apartat 3 de l'article 81 que de manera explícita prohibeix, dins de la protecció dels menors, l'emissió de continguts pornogràfics i violència gratuïta en obert, tot i que som conscients que el concepte de violència gratuïta és un

concepte complicat i que també ha estat discutit en aquesta comissió en altres compareixences.

Finalment, per tancar el marc normatiu que sempre és una mica avorrit, l'article 96 de la Llei 22/2005 estableix quina és la regulació quant a protecció dels menors davant la publicitat tant quan els menors són protagonistes de la publicitat com quan aquesta publicitat va adreçada als menors, és a dir, com regula els missatges publicitaris que van adreçats als menors. Un últim apunt a l'eix normatiu, la Llei 22 estableix de forma clara el règim sancionador, ja hem dit que el consell tenia potestat normativa, inspectora o de control i sancionadora, i estableix de manera clara que la vulneració de la normativa audiovisual de protecció de menors és una falta molt greu, i com a falta molt greu les sancions imposables van de 90.001 a 300.000 euros, amb la possibilitat d'imposar la suspensió d'activitat per un termini màxim de 3 mesos a l'operador que l'emeti. Això és, diguem, una sanció complementària a la sanció econòmica.

Aquest és el marc general on es movem i insisteixo -i hi tornaré a insistir al llarg de la meva intervenció- que el consell és un organisme que vetlla pel compliment de la normativa i que vetlla pel compliment d'aquesta normativa en continguts ja emesos, sobre continguts ja emesos, no sobre continguts previs o sobre el procés de producció dels continguts. En aquest marc normatiu, i en aplicació de la seva potestat normativa, el consell ha intentat desenvolupar els preceptes normatius o els preceptes que estableix la llei, i en aquest sentit ha elaborat i ha aprovat dues instruccions en l'àmbit regulador del consell l'equivalent a un decret de govern més o menys, el mateix valor reglamentari o normatiu, dues instruccions, una que va fer l'any 2004 i ha fet una revisió d'una nova aprovació l'any 2007, aquestes instruccions pretenen regular la protecció de menors des d'un doble vessant: el vessant de la regulació dels continguts que s'adrecen a menors i des del vessant de la informació a les persones adultes que envolten el context d'aquests menors perquè sàpiguen quin és el grau de risc o el tipus de continguts que s'emeten o que es poden emetre en cada moment.

Deia que la primera instrucció es va fer l'any 2004, però amb l'aprovació de l'any 2005 de la nova llei d'audiovisuals hi va haver una sèrie de qüestions normatives que es varen haver d'adaptar i, a més, la pràctica dels mateixos serveis dels consells varen fer necessari que alguns dels punts que establia la primera instrucció s'haguessin d'adaptar, entre d'altres coses, per establir una major protecció als menors. Aquesta última instrucció, que és actualment vigent, regula els aspectes de quins continguts es poden emetre a cada una de les franges d'edat, quina és la simbologia o la senyalització que s'ha d'emetre, que s'ha d'associar, a cada un dels continguts i per primera vegada fa una cosa que nosaltres considerem que és important: incloure a l'articulat de la instrucció quines són les variables que els operadors de televisió, però també el consell, tendran en compte a l'hora de valorar els diferents continguts audiovisuals i qualificar-los per a les diferents categories d'edat.

S'estableixen set variables que són: violència, sexe, por i angoixa, drogues, discriminació, racisme o xenofòbia, llenguatge groller i conductes i valors incívics. Aquestes variables -insisteixo- intenten crear un marc comú entre els diferents operadors perquè si la funció bàsica de la senyalització de la programació és informar les persones adultes perquè puguin dirigir, controlar o informar els menors davant la televisió, sobre si aquells continguts són o no són adequats, entenem que els sistemes de qualificació han de ser sistemes unificats de tots els operadors que els utilitzin perquè el procés informatiu sigui correcte. A més a aquestes variables, a cadascuna, s'hi ha de tenir en compte qüestions com la freqüència d'aparició, la intensitat i la forma de presentació per establir quina és la categoria en cada cas.

Una altra de les variacions que hi ha a la normativa actual és que la instrucció del 2004 establia com a categories d'edat els diferents continguts, o sigui, les diferents franges d'edat en què es dividien els continguts eren especialment recomanats per a la infància, per a tots els públics, els no recomanats per a menors de set anys, els no recomanats per a menors de deu anys, els no recomanats per a menors de tretze, hi havia els no recomanats per a menors de setze i els no recomanats per a menors de divuit anys. Una de les coses que ens va portar la pràctica dels anys de vigència de la primera instrucció va ser proposar l'abolició de la categoria de no recomanats per a menors de setze anys.

Aquesta va ser una proposta que es va fer des de serveis tècnics perquè amb les anàlisis habituals que feim de les programacions televisives, després explicaré com es fa aquesta anàlisi, teníem greus dificultats per establir el límit d'una programació o un contingut adreçat a menors d'una franja de setze anys i el que eren continguts adreçats a persones adultes. Com que era que evident que hi havia una dificultat per delimitar aquesta línia massa fina, hi havia una tendència de determinats operadors a incloure dins la franja de no recomanats per a setze anys continguts de dubtosa, molt dubtosa idoneïtat per als menors d'edat. Vàrem entendre que si se suprimia la franja de no recomanats per a menors de setze anys la diferència entre els continguts de setze a divuit és suficientment àmplia com que s'incrementi el grau de protecció dels menors davant aquests continguts o davant determinades franges horàries que és el que fan les senyalitzacions.

Una altra qüestió que va incorporar la instrucció és l'obligació de mantenir un senyal permanent a tots aquells continguts no recomanats per a menors de tretze anys si s'emeten dins l'horari protegit. Entenem que si la senyalització no era permanent el procés d'informació a les persones adultes perquè puguin controlar si uns menors veuen o no veuen aquells continguts quedava aigualida enmig de les pauses publicitàries que no has vist el començament, no has vist l'inici del programa, per tant, no saps quina senyalització té i que els programes no recomanats per a menors de tretze anys inclouen continguts d'un determinat risc i, per tant, ha de ser responsabilitat dels pares o familiars decidir si els menors s'exposen o no s'exposen a aquests continguts.

Una penúltima cosa referent el tema de la instrucció és que recollim el que diu la normativa que està prohibida la pornografia en obert i la violència gratuïta, perquè tal i com diu la directiva, perquè això és una transposició directa de la directiva, són continguts que poden perjudicar seriosament el desenvolupament del menor i aquests que poden perjudicar seriosament no es poden emetre a cap hora; en canvi els que poden perjudicar obviant el seriosament, i això insisteixo és transposició directa de la directiva, els que poden perjudicar s'han d'emetre fora de l'horari protegit. Vàrem entendre que hi ha determinats programes que podrien englobar dins el gran concepte de continguts esotèrics que són susceptibles de perjudicar els menors i que, per tant, potser no seriosament, però perjudicar sí, per tant, considerem que són programes no recomanats per a menors de divuit anys i s'han d'emetre fora de l'horari protegit. Això és una mesura que va encaminada o que va afectar en el seu moment especialment les televisions de caràcter local que emeten un alt contingut, que emetien, un alt contingut d'aquesta tipologia de programes dins l'horari protegit, a més, per una qüestió de protecció de menors, programes que tenen d'altres problemàtiques afegides que avui no és el tema que ens ocupa.

Finalment també la instrucció el que feia, recollint la normativa de publicitat, era reforçar el que diuen els articles 92 i 93 de la Llei de l'audiovisual i prohibir -després parlarem del que no són prohibicions perquè sovint els reguladors tenim la sensació que només parlem de prohibir-, prohibir l'emissió de publicitat de begudes alcohòliques sigui quina sigui la graduació d'aquestes begudes alcohòliques en els espais o en els contenidors infantils. La llei prohibeix, de caràcter general, la publicitat de les begudes alcohòliques de més de 20 graus, es va entendre que les de menys de 20 graus per a un menor no era una publicitat adequada associada a aquells contenidors o a aquells espais que conceptualment estan dirigits en la seva totalitat a menors. A més, estableix que els fabricants o els productors comercials d'aquests tipus de productes no poden patrocinar ni els contenidors ni cap dels programes que els integren.

La vessant del desenvolupament de la potestat normativa, però clar el consell ha nascut per fer complir la norma a més, i per fer complir aquesta norma el consell fa un seguiment dels continguts emesos pels operadors de televisió que estan sota el seu àmbit competencial. Com que el nombre d'operadors és elevat, ho era abans de la TDT i ho continua sent, per tant per fer un seguiment constant és necessària una infraestructura tècnica no assumible administrativament, diguem-ne, el que feim és treballar per un sistema de mostreig. Se sotmeten de manera aleatòria, actuant sobre operadors tant públics com privats, i fent una major incidència en aquells que tenen una major incidència, valgui la redundància, en la població; és a dir, aquells que tenen més audiència o més abast territorial estan sotmesos a una periodicitat de control més elevada que la resta, però no exclusiva, se sotmet a anàlisis íntegres d'una setmana d'emissió.

En aquestes anàlisis íntegres s'analiza la totalitat d'obligacions legals a les quals estan sotmesos i si els cas d'obligacions concessionals i entre d'elles les corresponents a protecció de menors. Si es detecta un incompliment en alguna de les parts normatives es procedeix a l'obertura del corresponent expedient administratiu, que hem optat perquè aquesta actuació administrativa sigui diferent en funció de la tipologia dels continguts emesos i hem optat per això perquè entenem, i és la nostra obligació a més entendre-ho, que l'objectiu és la protecció dels menors, no la sanció. Per tant, si l'objectiu és la protecció dels menors treballam des d'aquesta perspectiva. Per posar uns exemples d'actuació, si detectem que hi ha un contingut publicitari que vulnera algun principi de protecció dels menors la primera actuació que es fa no és l'obertura d'un expedient sancionador, sinó que s'adverteix als operadors de televisió que han emès aquell contingut que emeten un contingut que vulnera la normativa.

Una prèvia: el control de publicitat es fa l'endemà de cada dia de la seva emissió, és a dir, el control de publicitat és constant, amb la qual cosa les campanyes com a molt s'han emès un o dos dies abans que l'hàgim detectada.

S'adverteix l'operador que està amb la possibilitat de vulnerar un principi de protecció de menors i se li ofereix la possibilitat que de manera voluntària retiri de manera immediata la campanya publicitària; en cas que no la retirés es procediria a l'obertura d'expedient sancionador.

S'opta per aquest sistema amb la publicitat perquè entenem que la publicitat és un tipus de missatge que treballa en períodes curts i de manera molt reiterada. Tots sabem que el mateix procediment administratiu estableix terminis d'actuació que sovint -segur- superen de llarg el termini d'emissió d'una campanya; per tant aquí aconseguiríem segurament la part sancionadora però no aconseguiríem el principi bàsic, que és que aquell contingut no arribi als menors. He de dir que en totes les actuacions que s'han fet en aquest sentit els operadors sempre han retirat les campanyes i no s'ha procedit en cap cas a l'obertura d'un procediment sancionador en tema de publicitat i menors. S'han retirat campanyes que posaven els menors en situacions de perill sense causa justificada, que és una de les qüestions que diu la norma, la Llei 22, pel que fa a menors i publicitat; d'altres -campanyes de joguines- que confonien els menors o que podien confondre els menors quant a les característiques de les joguines; d'altres campanyes que incitaven els adolescents a actituds violentes; unes altres que s'incitava als violents, o que es justificaven actituds i comportaments incívics; i finalment hi ha hagut una sèrie de campanyes que, si bé no s'ha instat a la retirada total, sí s'ha instat al fet que s'emetessin fora de l'horari protegit i per tant a partir de les 10 de la nit.

Aquesta és l'actuació que es du a terme en matèria de publicitat. Si els continguts, perdó, si la vulneració de norma que es detecta fa referència a qualificació, és a dir, que un operador de televisió està fent un magazín, per posar un exemple típic, un magazín d'entreteniment a mitja tarda on s'emeten continguts..., que ell emet com a qualificats per a tots els públics i que amb l'anàlisi que duim a terme des del consell es detecta que aquells continguts són per a 10 o per a 13 anys; s'insta l'operador perquè adequi l'adequació dels continguts, la senyalització als continguts o els continguts a la senyalització.

En cas que no faci cap de les dues coses, diguem-ne, també es procedeix a l'obertura de l'expedient sancionador.

El que sí es procedeix a l'obertura de l'expedient sancionador de manera directa i sense cap mena d'avertiment és si es vulnera l'article 81, és a dir, si hi ha vulneració pel que fa a la protecció de la imatge dels menors o si hi ha continguts que perjudiquen seriosament el desenvolupament dels menors, és a dir, tots aquells continguts que clarament són superiors als 18 anys. També s'han obert expedients sancionadors i s'han imposat les multes corresponents a televisions d'àmbit autonòmic i a televisions d'àmbit local per aquestes qüestions.

Aquesta és l'actuació que duem a terme amb els operadors que estan sota el nostre àmbit competencial, però és evident que en el mateix territori, dins Catalunya, emeten operadors de televisió que no estan sota el nostre àmbit competencial i que per tant no podem dur a terme cap acció directa sobre aquests operadors, detectem o no detectem vulneració de norma. El que sí fem és, quan es detecta alguna vulneració dels principis de protecció de menors, ja sigui perquè s'ha elaborat un informe a instància del Consell ja sigui per declaració de tercers, després de fer els informes pertinents, els informes tècnics pertinents, s'insta l'organisme competent, que en aquest cas és el Ministeri d'Indústria, a dur a terme les actuacions oportunes; s'insta perquè evidentment això és una qüestió de competència administrativa i el ministeri és competent per actuar o no actuar, segons ho consideri convenient.

En aquest marc, i per citar les més recents, s'ha instat a l'actuació, i així ho ha fet el ministeri, sobre l'emissió de continguts, uns perquè perjudicaven seriosament dos operadors d'àmbit estatal. S'han fet també arribar al ministeri unes consideracions sobre els programes de *pressing catch* que emetia un operador estatal i que recordaran que van aixecar un gran rebombori sobre processos d'imitació de menors, que la consideració del Consell era que si bé possiblement aquell contingut era un contingut qualificable com no recomanat per a menors de 13 anys, diguem-ne que un dissabte i un diumenge a la tarda, en horari familiar, possiblement no era el més adequat perquè es corria el perill de les imitacions, i per tant entenem que s'havien d'emetre en tancat o s'havia de modificar l'horari.

I finalment també s'ha instat el ministeri i fiscalia a actuar sobre determinats operadors d'àmbit estatal pel que fa al tractament informatiu que varen fer sobre la desaparició i l'assassinat d'una menor a Sevilla, i de fet les fiscalies en aquell moment estaven actuant.

Aquesta diem-ne que és tota la part que la llei atorga al Consell pel que fa al seguiment de l'aplicació de la normativa en matèria de continguts. Però ja deia a l'inici que la llei també dóna al Consell potestat per actuar o per impulsar temàtiques relacionades amb l'autoregulació i la corregulació. En aquest àmbit, i pel que fa a protecció de menors, el passat mes de febrer el Consell va aprovar unes recomanacions -i les recomanacions tenen caràcter de recomanacions, per tant no són d'obligat compliment- va aprovar unes recomanacions sobre la participació dels menors en els programes de televisió. De fet aquestes recomanacions van sortir arran de l'emissió de determinats programes en què participaven joves, programes que complien la normativa, que no hi havia cap problema quant a vulneració de menors, però possiblement el tractament que es

feia no era el més adequat; hi va haver determinats col·lectius de docents que es varen queixar sobre la utilització, amb moltes cometes, o el tipus de participació que aquells joves feien als programes, als nous programes.

A part d'aquestes recomanacions específiques sobre menors, el tema de menors es contempla en altres tipus de recomanacions que ha elaborat el Consell al llarg d'aquests anys com són les recomanacions sobre la publicitat de joguines, que van ser les primeres que es van fer, l'any 2001, i que actualment han deixat de ser recomanacions perquè en la seva totalitat s'han integrades dins la norma. També es té especialment en compte el tema dels menors a unes recomanacions que hi havia o que hi ha sobre els tractaments dels judicis; unes consideracions respecte a l'afectació que sobre els menors tenen els programes de teleporqueria, que aquestes consideracions són de l'any 2006, en un moment en què hi va haver un gran debat mediàtic sobre aquesta qüestió; i també es fa especial incidència als menors en unes recomanacions sobre tractament de l'anorèxia i la bulímia nerviosa i el tractament de les drogues.

Deia abans que aquestes recomanacions no tenen caràcter legal, però tot i això -perquè són recomanacions- però tot i això el Consell periòdicament o davant fets excepcionals fa informes sobre l'aplicació d'aquestes recomanacions per diferents operadors. Els resultats d'aquests informes no tenen caràcter punitiu, ni el tenen, ni l'han de tenir, ni el volen tenir, diguem-ne, però per al que sí serveixen és per sensibilitzar fins i tots els professionals que treballen en els mitjans sobre determinades rutines i comportaments a l'hora d'elaborar els materials audiovisuals, i quan jo parlo de professionals d'audiovisuals parlo en general, no parlo només de la gent que fa informació, que després (...), sinó de qualsevol contingut audiovisual que s'estigui emetent.

Fins aquí diem-ne és la tasca estricta que ha de dur a terme el Consell, però és evident, i el Consell n'és conscient, que per protegir els menors no val únicament o no ho aconseguirem únicament amb el..., control és una paraula que a vegades es presta a confusions però de fet és el control, dels continguts emesos, perquè la multiplicitat de pantalles a què estan exposats o a què tenen accés els menors en aquest moment, i la que tindran, difícilment abastable a nivell de regulació, fa necessari que hi hagi altres mecanismes per poder garantir o per poder millorar o per poder incrementar la protecció dels menors davant aquesta mena de continguts. Per tant entenem que és necessària una nova alfabetització i l'aprenentatge de nous llenguatges.

És a partir d'aquest convenciment que té el Consell que du a terme en col·laboració amb altres organismes que treballen ja sigui de manera institucional, o de manera voluntària, o de manera professional en el tema de protecció de menors, que s'ha dut i es du a terme una sèrie d'actuacions encaminades a allò que sota un concepte genèric podríem englobar com comunicació..., com educació audiovisual. Aquestes actuacions es van iniciar l'any 2003 i es varen iniciar amb l'elaboració del *Llibre blanc sobre comunicació audiovisual*. Aquest llibre blanc, en què varen col·laborar diferents persones d'universitats i el professor Pérez Tornero, que com tothom sap és un expert en matèria d'educació audiovisual, pretenia fer una diagnosi de quines eren les mancances en matèria d'educació audiovisual i proposar una sèrie de vies d'actuació. De fet aquest llibre blanc ha estat la base d'actuació del Consell en els anys successius. Proposava actuacions de caràcter de sensibilització, de caràcter de formació, etc.

En una de les línies que proposava el llibre blanc, i a partir de l'any 2004, es va començar a emprendre una sèrie d'actuacions en col·laboració amb el Departament d'Educació i les escoles, es va finalitzar o es va concretar amb un format de premi, que s'anomena "El CAC a l'escola" i la propera setmana es lliuren..., la sisena edició ja és, que pretén sensibilitzar o potenciar el treball a les aules en matèria d'educació audiovisual. Són uns premis que van adreçats tant a l'aula, és a dir, a l'alumnat com a aula, com al professorat, són dues categories diferents, i es premia el millor treball en matèria d'educació audiovisual de manera integrada dins l'educació normalitzada.

També, i seguint en l'àmbit educatiu, es va elaborar el 2005 un material pedagògic, un material didàctic que va adreçat al professorat que es diu "Com veure la televisió", que és un material que consta d'unes guies pràctiques que intenten donar elements al professorat per aprendre els diferents llenguatges televisius a partir dels diferents formats que s'estan emetent: el format d'informatius, el de publicitat, els nous formats de gran audiència i el de ficció. La distribució d'aquest material es va fer en el seu moment en col·laboració amb el Departament d'Educació, es va fer arribar a tots els centres de primària i de secundària de Catalunya i anualment es fan unes jornades d'avaluació amb el Departament, el Consell i el personal docent que està treballant en la implantació d'aquest material. Diguem que aquest material i els premis són dues funcions que se complementen i que intenten activar el tema de l'educació a les aules d'educació primària i secundària.

I ja per anar acabant, el Consell també col·labora amb les universitats pel que fa al tema de recerca en educació audiovisual, tant pel que fa a recerca d'educació audiovisual, és a dir, a qüestions de formació, d'elaboració d'indicadors, etc., com en elements o en estudis que intentin analitzar o que intentin saber quin és l'impacte dels continguts audiovisuals o de determinats continguts audiovisuals o determinats formats sobre la població infantil i juvenil, així com quines són les preferències i els usos que aquests grups de població fan d'aquests continguts.

En l'àmbit de la recerca el 2006 i dins la revista *Quaderns del CAC* que publica el Consell es va publicar un monogràfic en què, a més de recollir-se diferents estudis sobre educació audiovisual es publicava una valoració del que s'havia fet en els tres primers anys de vigència del llibre blanc, una avaluació que va fer personal extern, uns grups mixtes entre universitats, personal docent, usuaris, etc.

I ja l'últim element a tenir en compte en l'àmbit de l'educació audiovisual és el treball que du a terme el fòrum d'entitats de les persones usuàries de l'audiovisual. Aquest és un fòrum que es va crear l'any 2001 a iniciativa del Consell i que pretén ser un àmbit de reflexió i d'elaboració de propostes a l'àmbit de l'educació audiovisual. Està compost per 61 entitats en aquest moment i es treballa en grups específics i grups territorials.

Un dels grups específics que treballa és el grup d'infants i joves, i aquest grup de treball el que ha fet bàsicament en aquesta matèria és l'elaboració de material adreçat a la sensibilització de les famílies, sensibilització, formació o fins i tot podríem dir educació de les famílies. Ha elaborat un material que es diu "Televisió i família, activitats per al debat", que és un material que a través dels centres educatius i de les associacions de pares i mares d'alumnes s'intenta..., és un material que no va per si sol, és un material que va acompanyat d'una persona formadora, és a dir, que no és de lliure distribució, diem-ne, i el que pretén és sensibilitzar les famílies o les persones adultes sobre usos, riscos, maneres, noves maneres, noves pantalles, tot i que parteix de la televisió, que diguem-ne que encara és en aquest moment d'abast més universal, per dir-ho d'alguna manera. També va elaborar un altre material que anava adreçat als operadors de televisió, que es diu "Valors de la programa infantil", que pretén establir uns criteris bàsics, molt bàsics, fins i tot molt de sentit comú, sobre quins continguts o quins requisits haurien de complir els continguts audiovisuals adreçats a infants o a població infantil.

També en el mateix àmbit de sensibilització, educació o formació, perquè no sé ben bé en quin dels tres àmbits ens hem de centrar, de les famílies, va elaborar una guia orientativa i l'ha distribuït -habitualment el fòrum distribueix a través de centres docents i associacions de pares i mares- una guia explicativa sobre què significa la senyalització de la televisió, és a dir, la gent ha de saber que quan està davant una pantalla de televisió i surt un numeret allà al davant, que hi ha un 10 i té un nen de 7 anys, que té un alt risc que aquells continguts incloguin un determinat grau, grau, de llenguatge groller, un determinat grau de violència, encara que sigui versemblant, etc., i va elaborar un material en què cada una de les qualificacions de programació explicava quins continguts de risc o de més o menys risc podien contenir. Aquest material també l'acompanya (...) la mateixa gent del fòrum de parlades informatives sobre la matèria.

I finalment el fòrum també ha elaborat diferents reflexions sobre el tema de formació i educació audiovisual per als menors.

Resumint i a títol de conclusió, des d'un organisme regulador com és el Consell entenem que la protecció de menors passa per la regulació dels continguts, evidentment, però no exclusivament per la regulació de continguts, sinó que la protecció de menors, i més amb el panorama audiovisual que tenim i el que tindrem en un futur no massa llunyà, passa també per la informació i la sensibilització de les famílies respecte a l'ús i les formes d'accés dels menors a aquesta nova multiplicitat de pantalles i passa també per l'educació de menors en educació audiovisual per possibilitar-los una lectura crítica d'aquests continguts.

Si em permeten un minut..., sí?, si em permeten un minut voldria llegir per acabar dos paràgrafs que a la revista *Quaderns del CAC* que he anomenat fa un moment, aquesta que està dedicada exclusivament a l'educació audiovisual, un breu fragment que escrivia Victòria Camps, que en aquell moment era consellera del Consell de l'Audiovisual, de fet ho va ser fins a l'estiu passat, en què parlava del tema de protecció de menors i àmbits audiovisuals. La consellera Camps deia: "Tot i que la tasca educativa no és una de les funcions encomanades als consells audiovisuals, la majoria d'aquests organismes s'han acostat d'una o altra manera a l'educació tot convertint-la en una part important dels seus estudis i anàlisis. Cal recordar que els consells audiovisuals tenen com una de les funcions prioritàries protegir la infància i la joventut d'acord amb les normes de la normativa europea sobre televisió. Protegir la infància significa, segons la directiva esmentada, vetllar perquè les televisions no emetin programes nocius o perjudicials per als menors. Tot i que la nocivitat i el perjudici poden derivar directament d'uns continguts televisius poc apropiats per a la infància, convé tenir en compte que la preparació, els coneixements, la capacitat de discerniment i de crítica que tinguin els receptors constituirà una vacuna imprescindible per evitar el possible dany". I afegia: "Pensar en l'educació en conseqüència no vol dir despreocupar-se del que puguin programar les televisions i traslladar a l'escola una responsabilitat que han d'assumir, sobretot, els mitjans audiovisuals. No es tracta de subsumir la vigilància sobre els operadors per a una educació que immunitzi de possibles perills i riscos. Es tracta al contrari, d'actuar simultàniament en els dos fronts, atès que no és fàcil determinar amb contundència què pot resultar perjudicial, ni tampoc no és possible predeterminar els resultats de l'educació. Es tracta, si més no, de no estalviar cap mena d'instrument al nostre abast perquè l'enorme potencial que sens dubte té l'audiovisual, s'aprofiti de la millor manera possible en la sociabilització dels menors".

Jo crec que la Victòria Camps, en aquell moment consellera, va fer un magnífic resum de quina és la tasca d'un organisme regulador pel que fa a la protecció de menors.

Res més. Moltes gràcies i gràcies per l'atenció.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sra. Gasol. A continuació té la paraula la Sra. Roldán per fer la seva exposició oral per un temps màxim de trenta minuts.

LA SRA. SOTSCAP DE SOCIETAT I TERRITORI DELS SERVEIS INFORMATIUS DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA (Carme Roldán i Pavón):

En primer lloc gràcies per convocar-me a aquesta comissió per poder expressar algunes reflexions sobre un tema que, com a professional de la informació, òbviament, em preocupa. Parlar dels drets dels menors des del punt de vista de treballar en un mitjà de comunicació i, per tant, d'haver de tractar i de decidir en l'àmbit de la informació diària, gairebé sobre la marxa, el que convé o no convé fer, és una matèria delicada que òbviament hem de treballar amb molta cura.

Podíem distingir dos àmbits per introduir una mica la matèria, un és el del menor com a receptor de continguts televisius, com a subjecte, i un altre diferent que seria el del menor com a subjecte o protagonista dels continguts. En el primer àmbit, el menor com a receptor, és evident que des que neixen els nens i nenes estan sotmesos a la influència mediàtica, tothom té un televisor a casa, la televisió forma part pràcticament del nostre entorn quotidià, -hi ha molts d'estudis fets sobre la matèria-, que més de la meitat dels menors tenen una televisió a la seva habitació. Sabem que els infants miren la tele sols moltes vegades, sense ningú que supervisi el que estan veient. Podem observar dades també significatives, com és el fet de la quantitat de nens que miren la televisió a la nit. De fet, a les audiències dels programes entre els programes predilectes dels menors hi ha telenovel·les, coses que tothom sap que no són pensades, ni programades, ni fetes perquè les vegin els menors. A TV3, per exemple, programes com *Crackòvia* o *Polònia*, que són programes d'humor per a adults que s'emeten en horari nocturn, dijous passat de l'audiència que va tenir el *Polònia*, el 37% eren nens de menys de 12 anys. Clar, no és la meua intenció eludir la responsabilitat que tenim els mitjans de comunicació sobre la programació que es dona, però tornam a allò que deia la Sra. Gasol del Consell Audiovisual, que també els pares tenen una responsabilitat sobre el que miren els seus fills i que el semàfor definitiu del que és apte i no apte perquè ho miri un menor, doncs és a casa. Però com deia, no hem d'eludir la responsabilitat que tenim les televisions; en concret a TV3 ens sentim responsables de donar una informació i una programació adequada als menors, perquè som una televisió pública, tot i que pensem que aquesta responsabilitat no és només pròpia de les televisions públiques, ha de ser una cosa de la qual tenim cura qualsevol televisió, ja sigui pública o privada.

Saben vostès que fa anys es va establir un codi d'autoregulació de continguts de les televisions sobre protecció als menors que l'han subscrit la majoria de les televisions i que és un codi que pretén que la televisió no sigui nociva en el llenguatge, tothom ha admès aquest codi, però la veritat és que hi ha una coincidència general que aquesta autoregulació és infringida sistemàticament. Tots som conscients d'haver vist coses o continguts en horari protegit per a la infància que són grollers, són dolents, contenen sexe. Tampoc a TV3 no estam exclosos, malgrat jo vinc a dir que ho intentam fer bé, d'algunes crítiques i de vegades en algunes sèries o pel·lícules que s'emeten a la tarda, abans del programa *Bocamoll*, ja hi ha gent que truca dient que es diuen paraulotes o hi ha alguna escena... La tasca dels programadors entenc que és complicada i que s'han de supervisar molt bé tots els continguts per tenir la garantia que el que s'està emetent en determinats horaris és el

correcte, i fins i tot en franges o en programacions específiques, com és la programació infantil, que creiem que és una bandera de la casa d'intentar-ho fer-ho bé, s'emeten sèries que recordaran vostès, com *Chin-Chan* o *Bola de Drac* que també han creat polèmica perquè s'ha considerat que tenia algun contingut sexual o extremadament violent.

Una altra de les queixes que es fa de les televisions és que no tenen prou cura de la programació específica dedicada als menors. Penso que TV3 ho feim prou bé. Jo els volia parlar aquí d'un programa informatiu que és el primer que s'ha fet a Espanya d'aquest tipus, de fet crec que només hi ha una altra televisió, l'andalusa, que l'emet, que és *Info K*, un informatiu pensat per a gent jove, explicant l'actualitat en claus interessants per a la gent jove, educatius, que situa la notícia en el moment que pot servir com a eina pedagògica a l'aula. Penso que és un molt bon exemple de tipus de programes que es poden fer i que són atractius per als joves i interessants d'emetre. *Club Super 3* també durant tota la seva història s'ha cuidat molt, ha estat un element integrador de nens de diverses procedències, amb el català com a llengua vehicular, i també és un producte, crec, molt interessant de la casa; el 33 actualment està pensat com un canal dedicat als nens, als joves i cultural, és tot un canal dedicat a aquesta franja d'edat, distribuït en franges per als més menuts de 3-12 anys, el 3XL ja pensat per a adolescents, sèries pensades per a ells. Vull dir que els joves, si volen, poden tenir una programació adequada i ben pensada per a ells.

Però, com hem dit abans, i com que els nens no només miren els programes que estan pensats per a ells, sinó que miren la televisió altres hores, com ha explicat la Sra. Gasol, a TV3 ja hem incorporat aquestes recomanacions del CAC per poder catalogar els programes i senyalitzar adequadament, d'acord amb la franja d'edat per la qual estan recomanats, i, a part, tenir uns criteris més o menys objectius per poder-los classificar. Fins a quin punt un programa és recomanable o no recomanable de 3 a 7 anys o de 10 a 13? Bé, doncs hi ha un seguit de recomanacions, com ella ja ha explicat, en funció del llenguatge, les situacions d'angoixa, el sexe, la reiteració d'aquestes situacions, la versemblança de les situacions dins la programació; jo crec que és bastant problemàtic per qui hagi de veure les pel·lícules, classificar-les i posar l'etiqueta de per a quina edat és recomanable, però almanco és una aproximació per poder-los valorar. Això quant al menor com a receptor, que és una cosa que ha de tenir en compte la televisió a l'hora de fer la seva programació.

L'altra banda és el menor com a protagonista. I això és la fase que més m'interessa i em preocupa més a mi com treballadora dels serveis informatius, on puntualment apareixen notícies on es veuen implicats menors, i més encara quan aquestes notícies, aquestes informacions són delicades o poden donar peu a la polèmica. D'entrada, per situar el tema, hem de dir que hi ha una legislació àmplia, ens ho acaben d'explicar, vull dir que podem saber a què atènyer-nos, quines regles de joc hi ha per funcionar, però a part d'aquestes regles, evidentment hi ha una responsabilitat ètica per part dels periodistes a l'hora de tractar aquests temes. Sabem que la Fiscalia pot actuar en tots aquells casos en què la difusió de la informació, l'ús d'imatges o en nom dels menors en els mitjans puguin significar una intromissió en la seva intimitat o reputació contrària als seus interessos, fins i tot quan hi ha el consentiment explícit dels pares. Sabem que el CAC també pot actuar, la Llei de

comunicació audiovisual de Catalunya detalla també específicament les normes de protecció del nom, la imatge i altres dades del menor en els casos en què, amb o sense el consentiment dels pares, es pugui perjudicar l'honor, la intimitat o la imatge dels menors.

I bé, aquestes són les guies que tenim els periodistes per funcionar. No fa gaire, el CAC va emetre una resolució sobre un cas que tots tenim una mica al cap perquè és recent, la noia de Sevilla, Marta Del Castillo, recordant totes aquestes recomanacions que hi ha sobre el tractament d'aquestes notícies referents als menors, recomanacions que són aquí, però que sovint ens les saltem els mitjans o queden vulnerades. Específicament els vull parlar de l'experiència de TV3 que és la que conec, perquè ni és elegant, ni és el meu paper criticar el que fan els altres, per tant, els explicaré com abordem nosaltres aquestes notícies, amb la dificultat que implica. Per a nosaltres hi ha un marc legislatiu, jo entenc que suficient, que ens deixa ben clar quin és el dret del menor, el seu dret a l'honor, a la intimitat, a la pròpia imatge, que no es poden vulnerar; TV3 i els professionals de TV3 tenim l'acord, som conscients que hem de procurar no traspassar determinats límits i ser respectuosos amb els drets dels menors, els drets que determinen les lleis de protecció a la infància, la Llei catalana d'audiovisual, les recomanacions del CAC sobre el tractament dels menors, però a part de totes aquestes normes, tenim clar que nosaltres tenim una responsabilitat, i també que no hem de renunciar a informar sobre els aspectes de la vida que afecten els menors, perquè també els menors tenen dret a ser informats i expressar-se amb una veu pròpia.

Els criteris generals serveixen per tenir el marc de referència, però hem de tenir un compromís propi a l'hora d'abordar aquests temes. Els he de dir que a les situacions conflictives no hi ha solucions estàndards i que sovint ens hem de trencar molt el cap per trobar una solució satisfactòria i no renunciar a informar, perquè creim que no hem de renunciar a informar, i fer-ho d'una manera correcta. Jo els he portat alguns exemples per il·lustrar una mica algunes solucions que hem trobat per tractar determinats temes.

Ens dediquem a informar, a la televisió la informació és imatge i què passa, doncs, Per poder informar a la televisió sobre temes que afecten nens i adolescents, per alhora protegir la seva imatge i la seva identitat? D'entrada comptem que hi ha d'haver l'autorització dels pares, sempre que sigui possible s'ha de demanar l'autorització dels pares. Els pares han d'estar prèviament informats del contingut del reportatge i sempre que sigui possible, ser-hi presents. Hi ha casos en què fins i tot podem firmar una mena de document per evitar mals entesos, un document de garantia per als pares que l'ús de les imatges serà per allò que s'acorda amb els pares, però també per a la televisió.

De tota manera, com ja hem dit, les lleis diuen que s'ha de preservar..., hem d'estar atents a preservar la intimitat del menor, fins i tot quan li pot perjudicar l'autorització dels pares. L'autorització dels pares no ens dóna carta blanca per treure un menor en una situació que per a ell pugui ser compromesa, perquè els pares poden estar equivocats. Per tant, l'autorització dels pares és un mecanisme de poder fer les coses quan no hi ha conflicte. Però si la situació és conflictiva i es poden lesionar els interessos del menor, directament i encara que hi hagi autorització dels pares, no es procediria a l'enregistrament. En situacions normals, en l'àmbit domèstic és fàcil treballar i normalment no hi ha problema. En els temes d'educació, que són molt freqüents, que els tractem sovint, perquè són temes socials d'un gran interès, tampoc hi ha massa problemes; moltes escoles fins i tot a principis de curs, com que hi ha webs i tenen les seves pròpies formes de comunicació, amb les AMPA ja fan firmar als pares dels alumnes com una autorització dels drets d'imatge, quan tu parles amb el col·legi per demanar autorització de rodatge, la direcció del col·legi ja saben que els pares ho han autoritzat i per tant, no hi ha cap problema, s'enregistra l'aula amb els nens que tenen autorització i els que no, no se'ls enregistra i normalment funciona bastant bé.

Sempre hem d'explicar el contingut del reportatge, no seria ètic que nosaltres diguem, veim a enregistrar per a una cosa intranscendent i després utilitzar aquestes imatges per explicar una situació conflictiva de la qual no hem avisat prèviament. Per tant, hi ha d'haver una informació completa del contingut del reportatge.

Si em permeten, veuríem alguns vídeos, són porcions, no són vídeos sencers.

(A continuació, entre cometes, es transcriu la conversa que figura a un vídeo aportat per la intervenent)

“- Uns bolígrafs que avui han tret fum, tres exàmens seguits de 45 minuts cadascun, llengua catalana, matemàtiques i per acabar castellà. En llengua es posa a prova la comprensió lectora i la redacció. En matemàtiques 11 activitats en casos pràctics. No s'hi juguen passar de curs, el que es pretén és saber si els alumnes de sisè han assolit uns coneixements mínims en preguntes com aquesta:

- Una cosa que fas cada dia diària i una cosa que fa un cop al mes és?”

“- Estava nerviós, però quan ho he començat a fer, ja no estava nerviós. He vist que era fàcil i ja està.

- En general crec que m'ha anat bé.”

“- El Departament d'Educació vol fer una avaluació externa i imparcial, per això la mestra que controla l'examen és d'una altra escola i també es corregirà fora del centre.”

“- Moltes vegades veus mirades, veus gestos, veus expressions que fa la gent quan li passen..., no sé qualsevol immigrant que hi ha..., sobretot la gent gran que ja veus miren malament.

- (...) i et diuen (...). Malament perquè t'ha insultat, (...).

- En principi la gent era més intolerant amb els negres, la gent provinent de l'Àfrica, però ara, com que la gent s'ha donat compte de què són bones persones, com tothom, i no saben tant dels marroquins, tenen més..., amb els marroquins.

- I si ens veu algú que estem allà barallant-nos i fent això, la primera cosa que diuen és que els marroquins són els que varen començar, i els que ho van fer tot. Per què? Perquè els marroquins són així.

- Normalment els divendres i el cap de setmana venim alguna dia sobretot aquí, a casa l'Edu, i juguem a la Play bastant.

- Cadascú té una videoconsola a casa, però no hi ha res com una partida a tres bandes.

- És per desconnectar una mica del “cole” i et relaxes jugant amb els amics, principalment.

- No és com mirar la tele però, bé, ho controles tot tu.

- Els casos d'addicció a les videoconsols són greus però comptats. El que ja és més habitual és trobar jugadors que n'abusen. Els especialistes insisteixen que les partides han d'estar limitades; per això recomanen que l'aparell no estigui a l'habitació.

- El pitjor que es pot fer és que un nano de 13, 14, l'edat que sigui, tingui una consola al seu abast a tota hora al seu “quarto” i sense el control dels pares. Per què?, doncs perquè moltes vegades el que fan és jugar fins a les quatre de la matinada.

- A la comunitat de Madrid a partir del setembre tant els alumnes de cinquè i sisè...”

Bé, ja veuen que són uns vídeos en què els menors apareixen de cara, s'expressen. En el vídeo de les proves de l'escola expliquen com han viscut aquestes proves. En el vídeo del racisme, que podria ser un tema complicat, donam veu als joves de com veuen els comportaments racistes a la societat. I en el tema dels videojocs, tocava més l'àmbit una mica més conflictiu, però són temes que s'han de tocar, perquè si no estariem al marge de coses que passen als joves i també deixariem d'informar els pares de les coses que estan passant als joves, vull dir que també dóna un toc d'atenció sobre determinades problemàtiques. Com que hi ha autorització dels pares no hi ha cap problema, els nois s'expressen lliurement, de cara, i sense cap mena de limitació.

Hi ha vegades, però, sigui per l'àmbit o perquè els pares autoritzen l'enregistrament però demanen que no apareguin les cares dels menors per algun motiu, i aleshores són rodats que també els vull ensenyar perquè hem adquirit una gran pràctica a fer reportatges en què apareixen menors amb completa normalitat però que per a res s'identifica la seva imatge.

“- La Mireia i el Carles fa dues setmanes que tenen una nena en acollida. Són molt joves, i per això moltes persones els pregunten si estan segurs del que han fet. Ells ho tenen més que clar.

- Quan veus aquests nens, que els tens aquí a casa, que et riuen, que t'estimen, que veus que mengen, que cada dia fan més bona cara, perquè per exemple, bé, en el cas de la nena que tenim aquí a casa tenia bastants ulleres, i així, i veus que cada dia fa més bona cara, està feliç, t'abraça, i això és el màxim que pots tenir, de veritat”.

- La nena té 9 anys i sap que quan es resolgui la seva situació tornarà amb la família biològica. El Joan i la Jana, que tenen tres fills biològics, ja fan onze anys que fan acolliments, normalment d'urgència, (...) aquells nens petits que van a casa seva mentre esperen una resolució judicial. Ara tenen un nen de dos anys en acolliment temporal. Estan molt satisfets amb l'experiència i treballen amb la Generalitat per solucionar algunes de les deficiències que hi ha en aquests procediments cada vegada..."

"- El primer dia no sortia de l'habitació, perquè estava nerviós i tot això, però després ja després anava parlant i, bé..., ja estic millor.

- El Ionut va arribar fa set mesos al Mas Garriga. És un dels menors dels quals no es poden fer càrrec els seus pares, que viuen en aquest centre de Juià. Moltes vénen de famílies desestructurades, però el 70% dels nois són estrangers que han arribat sols fins a les comarques de Girona. Són joves, alguns nens encara, de 12 a 17 anys que ingressen desorientats i espantats.

- Ens arriben nois bastant desgastats emocionalment, nois que pel que sigui han patit maltractes o situacions negligents a casa seva. Llavors tot això comença a aflorar tard o d'hora.

- Des del primer moment els menors han de complir uns horaris i unes tasques a fer: llevar-se d'hora, esmorzar, netejar la casa i assistir als tallers són alguns dels hàbits que es procura que adoptin de seguida per avançar en el procés de socialització.

- Jo em 'desmadro' a fora i necessito més..., bé, a vegades necessito que em diguin: 'Mira, així vas malament i ho fas així'.

- Reben formació acadèmica. Alguns dels menors pràcticament no saben llegir ni escriure i es preparen..."

Bé, com han vist en aquests vídeos no apareixien cares de nens. En una de les escenes que hem vist en una casa hi havia la circumstància que un nen era d'acollida i l'altre nen era fill biològic de la família. La família no tenia cap inconvenient que el seu nen sortís a la imatge, de fet se li veu la cara en algun moment, però el nen d'acollida no podia ser identificat; per tant en cap moment surt de cara el nen que no podia sortir. Vull dir que hi ha maneres de resoldre..., vull dir que en temes delicats seria una solució fàcil dir "és problemàtic, no ho toquem". Es pot tocar i es pot parlar de situacions delicades i sensibles mirant de no vulnerar cap dret, i aquest últim exemple del centre de menors explica una problemàtica concreta, i no sé si s'han fixat que potser no era massa bon exemple perquè hi havia totes les fórmules de no ensenyar les cares: fer plans de peus, fer difuminats de cara, fer contrallums... Vull dir que si es vol es poden tractar els temes de manera delicada, diguéssim, utilitzant diverses fórmules per no vulnerar determinades..., bé, per no ensenyar la imatge d'aquests menors.

Un tema una mica més delicat seria quan a vegades acaben fent temes en què hi ha imatges enregistrades al carrer, per tant no hi ha una autorització dels pares, però són temes delicats i també s'ha d'evitar fer al màxim possible, en tot cas tapar sempre les cares i si considerem que informativament és interessant de tractar el tema, i evitar fer primers plans ni identificar aquests menors, i també els porto alguns exemples.

"- (...).

- Accions com aquest de violència gratuïta contra vianants enregistrada amb mòbils va provocar la detenció de dos joves a Barcelona la setmana passada. Són casos excepcionals però preocupen.

- Aquest té ràdio, té de tot; aquest té vídeo...

- La majoria dels adolescents d'avui té mòbils d'última generació que utilitzen quotidianament per enregistrar bromes que es fan els uns als altres. El problema és quan les bromes deixen de ser banals i van a més.

- El fet d'aquest enregistrament amb un telèfon mòbil, aquest recrear-se en aquella acció, provoca un efecte multiplicador de l'impacte en si, però actituds de violència gratuïtat, n'hi ha hagut sempre. El debat l'hauríem de contextualitzar en un marc creixent de violència..."

"- Soc consumidor de...

- Hola!

- ...de cànnabis...

- I això d'on ho has tret.

- *Del bolsillo.*

- *Yo?, del camello.*

- Vol dir que hi ha algú que t'ho subministra.

- Sí.

- *Jaime, el Jaimito.*

- És un nano de la teva edat?

- No, més gran.

- *El Jaime* de Ripollet. Bastant més gran.

- I això que tens aquí quan et costa?

- *El chivato entero 20 euros.*

- Jo tinc això, també.

- I això què és?

- Això és haixix, 'costo'.

- Tu, per exemple, d'on l'has tret?, del mateix que...?

- Sí, del mateix camell.

- O sigui, la persona que et subministra això, tu on l'has coneguda?

- Pel carrer. Normalment et vénen a la sortida dels col·legis, i tot, i ens porten.

- I això quan val?

- Això, bé, això era un tros, aquest és un terç i els tres *cachos* valen 30 euros.

- I d'on traieu els diners?

- Dels pares.

- *De los viejos.*

- Bé, cadascú compra les coses, després es queda, ens reunim tots, paguem per la meitat i tal i després anem cap a la discoteca, ja.

- I escolta, d'on ho traieu, això?, perquè si sou menors on us donen aquesta beguda?

- Els bars aquests dels *moritos*, saps?, dels pakistanesos aquests que munten el seu supermercat petit, i allà no diuen res.

- N'he comprat una de Martini i un..

- I un *chupito* de...

- Licor d'això que està boníssim.

- *Licor de melocotón.*

- Calla, calla!"

Bé, aquests vídeos són més... Clar, pots evitar parlar de determinades coses i fer determinades denúncies. El vídeo dels mòbils va sortir en una època en què hi havia una extrema alarma perquè hi va haver una sèrie de casos que van coincidir fins i tot amb alguna actuació policial d'accions violentes vinculades a després enregistrar-les per mòbil i difondre això. Vull dir, com explicar això que està passant i que també hem de saber què passa? O el tema del consum de drogues o d'alcohol, que és evident que hi ha menors que en consumeixen i que també és un tema que informativament té un interès de poder-ho explicar.

Quan és extremadament difícil abordar les informacions relacionades amb menors és en temes en què hi ha delictes i en què hi ha un menor implicat, sigui com a víctima o com a autor del delictes. Són temes molt delicats que sincerament abordem sempre amb dubtes i sobretot amb pot temps per valorar, per poder dimensionar el tema i per poder reaccionar de manera eficaç.

Els he fet un petit recull d'aquests temes. Un d'ells és el relacionat amb el cas Alba, que segurament vostès reconeixen. Una nena va ingressar en un hospital de Barcelona després de ser brutalment apallissada i es va revelar que no era la primera vegada que aquesta nena era víctima de maltractaments, amb la qual cosa va quedar en evidència la descoordinació dels serveis assistencials i policials i de la justícia; total, que no s'havia protegit suficientment aquesta nena del seu agressor. La notícia era de primer ordre, la vam seguir amb molta determinació, en els primers dies amb les novetats, la detenció del padrastre, la detenció de la mare, i sobretot de seguida que es va posar en evidència que alguna cosa havia fallat, vam posar el focus a posar de manifest primer què hi ha en la realitat dels maltractaments a l'àmbit de la llar, i després que hi ha unes deficiències, i al llarg dels mesos, amb l'evolució que va tenir el tema, doncs com s'anaven aplicant mesures per intentar solucionar la situació i millorar el tema de la protecció de menors en els casos de maltractaments.

“- La nena de Montcada i Reixac continua ingressada a la Unitat de Cures Intensives pediàtriques de l'Hospital de la Vall d'Hebron de Barcelona. El seu pronòstic és molt greu. Aquesta és la segona vegada que la nena és hospitalitzada en poc temps: el mes de desembre hi va anar per una fractura múltiple al braç. La mare va atribuir la fractura a una caiguda. Tot i això la Direcció General d'Atenció a la Infància va demanar als serveis socials de l'Ajuntament de Montcada que seguissin el cas. Des del mes de desembre mateix un assistent social del municipi s'entrevista fins a sis vegades amb la mare. A principis del mes passat torna a derivar el cas a la Generalitat perquè veu indicis que la mare no vetlla prou per la seguretat de la seva filla; acorden mantenir una reunió el 15 de març.

- La mare de l'Alba no va poder visitar ahir a la nit la seva filla a l'hospital, perquè la Generalitat, que en té la tutela, li ha prohibit acostar-se a la nena. (*Se sent el plor d'algú*).

- Avui la presidenta de l'Observatori contra la violència de gènere i domèstica ha fet una crida perquè les administracions sàpiguen actuar d'una forma ràpida i coordinada davant els casos de maltractaments infantils.

- Faig una crida a les Administracions públiques catalanes i també al Poder Judicial perquè s'elaborin i assignin protocols de coordinació semblants al que es va firmar fa sis anys a la ciutat de Girona, a fi de poder coordinar, agilitar i prioritzar en casos de maltractament infantil...

- Aquesta agilitat i coordinació que reclama fa sis anys que s'aplica a Girona. Cada...”

“- Són radiografies d'un menor maltractat. Hi ha hematomes cerebrals, una fractura de l'húmer i una de la costella.

- Quan tu veus fractures en un nen que no es poden explicar amb un esdeveniment traumàtic o que estan a evolucions diferents, que són d'antiguitat diferent, és quan han de sospitar que, a aquest nen, li hagin pegat repetidament. Aquesta és recent, té una hemorràgia aguda; aquesta fractura és recent. Aquesta fa sis setmanes. Fractura al crani, fractura a totes les costelles... Ui, ui!

- Els radiòlegs pediàtrics tenen les proves més determinants per saber que un nen ha estat maltractat. A l'Hospital de la Vall d'Hebron, amb el seu diagnòstic i el del servei d'urgències, durant el 2005 es van detectar i denunciar 12 casos de maltractament.”

“- Metge, psicòleg i treballador social valoren conjuntament un cas de maltractament infantil. Des de fa uns mesos la Direcció General d'Atenció a la Infància ha posat en marxa un conjunt de mesures per detectar amb més rapidesa les agressions a menors. A cada demarcació hi ha un espai com aquest on se centralitzen les trucades que arriben dels hospitals.

- ...a més la gravetat de les lesions, si dius que ha convulsionat i que ha entrat en coma, no correspon.

- Immediatament s'activa un protocol que pot acabar amb una retirada de custòdia. En l'últim any els casos de maltractaments infantils han augmentat més d'un 200%. Mentre l'any 2005 es van suspendre 13 tuteles per agressions greus a infants, el 2006 hi va haver 41 retencions de menors. Això vol dir que cada mes van ingressar com a mínim tres nens a un centre d'acollida per haver rebut una pallissa dels pares o els tutors.

- No és que hi hagi més violència contra els infants, jo crec que el que sí que hi ha és una major sensibilitat, una sensibilització social més important o més creixent en relació a aquests temes que no fa uns anys. I, bé, malauradament també això ha estat així, aquest any 2006, a conseqüència del cas de la nena Alba...

- La major sensibilització i les millores en el sistema de detecció també han fet que augmentessin les retirades de tutela a menors acabats de néixer; han crescut més d'un 80%. L'any 2006 56 nens no van anar a viure amb els seus progenitors...”

Com han vist van fer un seguiment..., aquestes notícies són al llarg del temps, com va evolucionar el cas. Un recurs que utilitzem molt freqüentment cada vegada que hi ha una notícia de molt impacte referida a menors és tirar mà d'especialistes, posar molt la veu de persones autoritzades, siguin psicòlegs, sociòlegs, educadors..., gent que pugui ajudar-nos a interpretar aquella notícia i, bé, en aquest cas concret de l'Alba vam posar el focus molt a posar de relleu aquesta realitat i que la societat sigui conscient que això passa i que s'hi ha de posar remei, més que en el cas puntual de la nena, que com han vist les notícies referides al fet puntual eren tot façana i poc atractives visualment, diguéssim. En tot el procés del cas Alba mai no hem ensenyat la cara de la nena; altres cadenes de televisió l'anaven

ensenyant en imatges d'alguna festa infantil on havia anat aquesta nena en companyia de les seves companyes de classe. Mai no hem vist l'Alba, mai no hem descrit en detall la gravetat de les lesions que aquesta nena va patir, en fi..., i hem posat el focus a posar de relleu el drama del tema dels maltractaments.

Quan el menor és qui ha infringit la llei, doncs què passa?, el que passa és que la llei el protegeix especialment, i que hi ha una legislació específica de menors que ens diu que està prohibit difondre la seva identitat i ensenyar la seva imatge. Però aleshores com informes d'aquests fets? Aquí els porto un exemple que va causar molta alarma social a Barcelona; hi havia un grup de nois que, portats pels seus pares, feien robatoris i furtos en zones públiques de la ciutat, al metro, al carrer, als semàfors, i que portaven de bòlit a la policia també, i bé, al final van trobar la manera d'inxampar-los penalitzant els seus pares per induir-los als robatoris i, bé, aquesta és la solució que vam trobar, que també...

“- Els Mossos d'Esquadra van fer les detencions en dos domicilis de Badalona i un de Madrid en col·laboració amb la Policia Nacional. Les tres parelles detingudes se les acusa d'haver induït i utilitzat 15 menors, amb qui tenien relació familiar, per cometre més de 600 delictes, sobretot robatoris, alguns amb força, i estafes. La novetat d'aquest cas és que per primera vegada s'inculpen els pares d'uns delictes comesos pels fills.

- ...perquè allixonaven clarament els seus fills, no només de com fer els furtos sinó també amb quines fal·làcies havien d'explicar si eren sorpresos per la policia, i aquesta és la diferència amb tot el que s'havia produït fins ara. Els estem acusant directament de ser els autors.

- També se'ls acusa d'associació il·lícita i de vulnerar els drets i deures familiars. Per arribar a aquestes conclusions la policia ha fet un seguiment de prop de quatre mesos dels moviments dels menors i els seus pares. Han pogut constatar que aquests menors estaven desatesos, no estaven escolaritzats i actuaven amb recomanacions directes dels caps de família, que coneixen molt bé la legislació espanyola i saben que als menors de 14 anys no se'ls pot imputar cap delictes. 11 dels 15 joves implicats en aquest cas estan sota tutela de la Generalitat.

- Es calcula que actualment hi ha unes 8 famílies més, entre Barcelona i l'àrea metropolitana, que actuen de forma similar als detinguts, tot i que la pressió policial està fent que alguns d'aquests clans familiars s'hagin desplaçat a altres zones de Catalunya i d'Espanya.”

Bé, i ja per acabar, no els vull cansar més...

“- Mentre la policia concreta el mòbil del crim, a Ripollet...”

Ai! Volia acabar amb un cas recent. És el cas de l'assassinat d'una adolescent presumptament a mans d'un company de classe acompanyat d'un altre company dels dos joves, i va ser un cas que va commocionar Ripollet, i els ensenyaré les notícies que vam fer, que ja veuran que d'imatge també és molt limitat perquè... Aquest cas parla més del que ens hem callat que del que hem explicat sobre aquest cas en concret.

“...i a la incomprensió se suma el dolor per la mort violenta de la noia. Dos companys d'institut de 14 i 15 anys són a dos centres de menors acusats de l'homicidi pel fiscal...”

Ai!, perdó, no sé què he fet... l'he tret.

Ara..., gràcies.

“- Mentre la policia concreta el mòbil del crim al Ripollès la incomprensió se suma al dolor per la mort violenta de la noia. Dos companys d'institut de 14 i 15 anys són a dos centres acusats de l'homicidi pel fiscal. Si se'ls declara culpables podrien ser condemnats a passar un màxim de cinc anys en un centre d'internament i a tres més de llibertat vigilada. Demà serà el primer de classe després de saber-se la tràgica notícia. Per això, els serveis socials del departament d'Educació i la direcció del centre escolar treballen amb els mestres perquè alumnes i professorat puguin fer front a la situació. A més, l'ajuntament dóna suport psicològic a la família de la jove i es planteja com fer el mateix amb l'entorn dels agressors”.

“- En el moment en què nosaltres tinguem coneixement de les dades d'aquests menors òbviament s'obri una altra front a treballar important que són les famílies d'aquests menors que també hauran de tenir un tractament.

- La policia continua analitzant taques de sang en peces de roba dels nois i també estudia el material informàtic que els van confiscar. Segons les primeres investigacions, els tres adolescents s'havien comunicat mitjançant la xarxa poc abans de l'agressió”.

Bé, en aquest cas, ens serveix per il·lustrar una nova realitat en què ens trobam els periodistes. Es tracta de situacions en què hi ha uns menors implicats sobre els quals és ben fàcil obtenir tota la informació, no parlar (...) del periodista, sinó perquè els mateixos implicats difonen, o els seus companys, aquesta informació per internet. No parlem només de les fotografies de la víctima, de l'agressor, de l'amic de l'agressor, dels companys, de la menor, de les converses que havien tingut prèviament que passessin els fets, de per què ho havien fet, de què opinaven uns dels altres,... Tota aquesta informació s'intercanvia mitjançant les xarxes socials i per la policia és un material molt útil per investigar el crim i per als periodistes és relativament accessible.

A TV3 no vam utilitzar aquestes imatges ni les fotografies ni els comentaris ni la informació perquè eren elements que podien perjudicar els menors implicats, però aquesta informació era de domini públic mitjançant internet.

Amb això volia acabar, amb aquest contrasentit que pot significar el moment actual quan parlem de la responsabilitat de les televisions en relació amb els menors, perquè els menors es mouen per nous paràmetres de comunicació, utilitzen canals propis d'expressió. Sé que en aquesta comissió han tractat abastament sobre aquesta nova etapa de la comunicació del segle XXI que és la que consumeixen els joves amb nous productes i nous canals. Els hàbits han canviat molt ràpidament en els últims anys, ells es parlen pel *messenger*, tenen *facebook*, formen part de diferents xarxes socials, s'entretenen amb els videojocs i evidentment el paper de la televisió al seu àmbit comunicatiu ha canviat, però segurament hi ha un rol que la televisió no ha perdut, si tornem al que comentaven al principi de la meua intervenció, és que la televisió té una presència a l'entorn familiar i segurament continua tenint el seu paper com a transmissora de valors.

Vist així, de posar la televisió com a una transmissora de valors com la família, com l'escolar, idò realment és una gran responsabilitat per a nosaltres. Ja està. Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Roldán. Passam ara a la intervenció dels grups parlamentaris de menor a major, si estan d'acord tots els grups parlamentaris podríem fer les intervencions totes seguides per tal de guanyar una mica de temps i que els diputats de Menorca i d'Eivissa puguin arribar a temps, si tots hi estam d'acord, fariem les intervencions seguides i després contestarien les ponents.

Pel Grup Parlamentari BLOC per Mallorca i PSM-Verds té la paraula el Sr. Llauger per un temps de cinc minuts.

EL SR. LLAUGER I ROSSELLÓ:

Gràcies, presidenta. Moltes gràcies en primer lloc a les senyores Gasol i Roldán per haver vingut i per haver-nos fet aquesta ponència que ha estat il·lustrativa i interessant.

Faré també un comentari breu, no sé si donarà lloc a moltes preguntes en vista d'això que ha dit la presidenta. Una primera qüestió que volia comentar respecte al Consell de l'Audiovisual de Catalunya i crec que això ja havia sortit en alguna altra ponència és que quan se'ns parla del Consell de l'Audiovisual i de totes les seves funcions el primer que ens provoca és una sana enveja per dir-ho així perquè és un organisme que aquí encara no hem creat. Crec que al llarg de totes aquestes ponències hem vist que una de les mancances que tenim respecte a aquesta qüestió de protecció del menor, respecte de moltes altres, però que tenen una incidència en aquesta qüestió de protecció del menor, és el dèficit que tenim en desenvolupament institucional encara en aquest país en comparació amb altres.

Ho varem veure quan va venir també una persona de l'Agència de protecció de dades de Catalunya, aquí no tenim agència de protecció de dades, no tenim ni tan sols un síndic de greuges, (...) és una figura que pot dur un defensor del menor que vagi amb ell. Aquí hi ha una oficina de defensa del menor, però és una altra cosa, depèn del Govern, no és una figura d'adscripció parlamentària i tampoc no tenim un consell de l'audiovisual.

Crec que és una cosa que és necessari que n'hi hagi, n'he sentit parlar i en aquest sentit aquesta conversa ha estat molt il·lustrativa, tot aquest debat sobre com s'ha de substanciar la seva potestat normativa i la potestat sancionadora. Aquest és un debat que tenim pendent.

En qualsevol cas, m'ha cridat l'atenció veure que ha de ser un organisme realment ambiciós perquè ha de fer un seguiment de tota la programació, també té una tasca d'educació audiovisual, com s'ha dit de recerca i per tant, en aquest sentit tenim molta de feina a fer. Això no és una pregunta, sinó una constatació.

Una pregunta que sí volia fer i això sí que és una mica més de pregunta, això ja ho vaig plantejar l'altre dia, va venir el Sr. Valentí Gómez, és, quan es parla de programació infantil i en aquest cas vull dir programació adreçada als infants -i això pot anar tant per a una ponent com per a l'altra- la necessitat que hi hagi programació infantil i que prèviament hi hagi franja infantil perquè sembla, fa l'efecte que moltes televisions han dimitit d'aquest objectiu o d'aquest servei que haurien d'oferir les televisions. Supòs que lògiques comercials que els resulta més rendible comercialment a aquella hora oferir un *talk show* o el que sigui que a les primeres hores és.... o simplement omplir la programació infantil amb producció aliena... no sé si dir de saldo, però molts de dibuixos animats japonesos per entendre'ns, no?

Aleshores, si el consell de l'audiovisual també té una funció de vetllar perquè realment les televisions, molt especialment les públiques, compleixin amb aquest objectiu d'oferir producció de qualitat adreçada al públic infantil i de no fer això, simplement d'oblidar que hi ha aquesta franja.

Una altra qüestió, més de reflexió general és que també ens ha servit l'exposició per fer veure que tal vegada hem de repensar una mica què vol dir protegir el públic infantil front als continguts, perquè crec que estam instal·lats en uns... que s'ha de protegir de pornografia, de violència gratuïta, que això és el clàssic i el que ens han dit sempre, però per exemple en referència a programes esotèrics m'ha cridat molt l'atenció i pensant-hi una mica, és clar un pot veure fàcilment que aquests programes esotèrics de televisió comarcal que fan a tota hora, poden tenir una influència molt negativa sobre els infants. En canvi, quan parlem de protecció de continguts sexuals tal vegada podem caure per dir-ho d'alguna manera en un excés o en una (...) perquè ens entenguem i tal vegada hem de plantejar una mica de què hem de protegir i de què no hem de protegir.

Una darrera qüestió per no allargar-me, que també pot anar per a una ponent i per a l'altra, és aquesta qüestió que hi ha molts d'infants que miren televisió fora del que són pròpiament franges tradicionalment considerades franges infantils. Amb tot això, idò establir una normativa especial per franges es converteix en una ficció per dir-ho així, em fa l'efecte que aquesta realitat d'infants que miren televisió a les 9.30, a les 10, a les 11 o això, no és una cosa anecdòtica ni puntual sinó que en aquest moment és molt massiva. No sé què passa, no sé si dormen menys ara o què passa, però és molt massiva.

Vull dir a Catalunya el cas de *Polònia*, que és un *boom* entre població infantil, és conegut, però record altres casos, per exemple *Operación Triunfo* o programes d'aquest tipus, crec que no és que només ho mirassin sobretot públic adolescent de 13 i 14 anys, crec que el seu èxit bàsicament estava, se sustentava sobre aquest públic adolescent. Per tant, aquest fet que els nins mirin la televisió a aquestes hores, dubto que pugui ser un efecte no desitjat per dir-ho així, sinó que hi ha un dubte si és una estratègia cercada per... Igualment les telenovel·les que fan en horari de nit són telenovel·les que normalment tenen elements per captar públic infantil. Per tant, no sé si aquí hi ha un efecte no desitjat i per tant, això ha de fer replantejar la política de protecció en funció de franges horàries, (...) o no, només eren alguns comentaris.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Llauger. Pel Grup Parlamentari Socialista té la paraula la Sra. Torres per un temps de cinc minuts.

LA SRA. TORRES I MARÍ:

Gràcies, Sra. Presidenta. En primer lloc, vull disculpar que avui no hagi pogut venir el Sr. Josep Maria Costa, per problemes familiars ha hagut d'anar-se'n, de tornar a Eivissa, i bé, em consta que li hagués agradat estar aquí, és conegut que gaudeix d'aquesta comissió.

Volia donar la benvinguda i felicitar les ponents per la seva exposició. He de dir que, com elles han indicat, fa ja mesos que treballam en aquesta matèria, però he de dir sincerament que he gaudit molt de la seva exposició. També volia fer una sèrie de reflexions i m'imagin que sortiran un parell de preguntes que he anat apuntant a mesura que feien la seva exposició.

En primer lloc, també m'adhereixo al que ha comentat el Sr. Llauger en relació amb el tema del Consell de l'Audiovisual i amb l'enveja sana que tenim des d'aquí, des de les Illes, perquè -diguéssim- ha estat molt il·lustratiu el gran espectre d'activitat que engloba i la feina que fa i com la fa, ha estat força il·lustratiu i bé, tal volta algun dia puguem tenir un instrument així a les nostres illes. Ja ens agradaria.

En relació amb la relació dels menors en concret amb els mitjans audiovisuals, volia fer en concret un parell de preguntes està diguéssim..., és clar hi ha la part de les sancions, que estan previstes, tenim una legislació que la majoria dels ponents, fins i tot aquí s'ha dit que és suficient, que és prou..., que és suficient en definitiva, que contempla una sèrie de sancions, però moltes vegades l'efectivitat no arriba al seu punt perquè tal volta, sobretot amb la guerra d'audiències que hi ha, a mitjans privats principalment, es prioritza moltes vegades el fet d'aconseguir 3 milions, 4 milions, 6 milions d'espectadors, haver de pagar una certa sanció que moltes vegades ni arriba. Llavors bé, no sé en quin punt estam, si ha millorat aquesta tema, si no ha millorat, en quin moment estam de l'efectivitat d'aquestes sancions que potser fes que alguns mitjans s'autoreguleessin d'una manera seriosa.

També m'agradaria saber quina opinió tenen en relació amb aquests mecanismes d'autolimitació als aparells de televisió, que alguns autors n'han fet referència en alguna ocasió, que hi hagi uns aparells que es puguin adaptar als aparells de televisió de tal manera que hi hagi algun tipus de problemàtica per al menor per connectar la televisió a alguna hora, exactament no sé com funciona internament, ho he de reconèixer, però no sé quina opinió tenen en relació amb això.

No sé si estan d'acord -com ha dit un altre ponent- que el tema de la TDT empitjorà la situació, evidentment amb la competència ferotge que hi haurà entre les cadenes. Tal volta, aquestes fusions que s'anuncien no suposaran un empitjorament de la situació.

Una reflexió i també pregunta que faig és, a veure des de la perspectiva que em dona tenir, bé, tenc 34 anys, record que quan era petita el que veia als horaris infantils eren dibuixos animats, *Vicki el vikingo*, *Dabadabadá*. Vull dir, coses que eren infantils en horari infantil, després del *telediari* hi havia una sèrie, potser *El coche fantástico* o coses que tots més o menys recordam i en canvi ara en horari infantil després de dinar a algun programa com pot ser *Gran hermano*, hem pogut veure relacions sexuals en directe, tapades, però les hem pogut veure. Un al·lot que surt del col·legi a les 3 de la tarda si fa jornada intensiva o fins i tot a les 5 de la tarda que també hi ha programes tipus *Diario de Patricia* i programes d'aquest tipus, doncs, diguéssim... no vull semblar molt pessimista, però sembla que estam abocats a una vulgarització que no sé molt bé com es pot parar això, quan en moltes ocasions a les revistes de joves, els *alter ego* dels al·lots o el prototip d'home ideal de les al·lotes de 10 o de 12 anys és el *duque*, no?, un proxeneta. Llavors, no sé, no vull semblar molt pessimista, però no sé les ponents com veuen cap on van, cap on caminen.

Després, una cosa que no s'ha abordat crec que cap dia, si no m'equivoc, i és que s'ha fet referència al tema de la protecció dels menors, que es demana autorització als pares, que quan moltes vegades -fins i tot això també s'ha dit per algun ponent aquí- els pares no compleixen l'obligació de protegir els drets del menor, que al cap i a la fi és el prioritari com s'ha dit, han d'intervenir els mitjans de comunicació. De fet, per exemple el director del *Diari d'Eivissa* fa un parell de setmanes va fer referència a un cas molt recent que ha passat a Eivissa i és que uns pares que denunciaven que la seva filla havia estat objecte d'un presumpte delictes feien exhibició de la seva filla davant els mitjans de comunicació i varen ser els mitjans de comunicació d'Eivissa els que varen protegir l'interès prioritari de la filla, cosa que els pares no feien.

Se m'ha ocorregut parlar o pensar en els fills dels famosos. Fa 20, 30 anys una portada d'una revista -diguem-li- del cor era una imatge respectable d'una família -diguéssim- famosa. En canvi, ara es fa referència a temes molt íntims d'alguns fills de famosos i aquests fills de famosos formen part d'aquest mercadeig total i absolut que hi ha en aquest món. Llavors, és clar els pares fan ús dels seus fills, hi ha casos prou coneguts. Llavors, és clar..., en canvi els mitjans del cor no estan interessats sembla ser a protegir, si cal en ocasions ennuvola la imatge, però tots sabem la imatge que té la filla de..., bé els fills d'alguns famosos i sabem perfectament quan han fet la comunió, quins problemes han tengut amb els pares. Vull dir, no sé, si fa falta regular més o si la regulació és bona, però falta un

poc més d'aplicació d'ètica o seriositat en l'aplicació de sancions.

Vull acabar amb dues coses només. La televisió estava al menjador de la casa, avui dia pràcticament tots els al·lots o molts d'al·lots tenen una televisió dins la seva habitació o tenen l'ordinador que és la gran finestra. Basta connectar-te al *You Tube* i un programa que no vares poder veure perquè els teus pares no et varen deixar, el pots veure al *You Tube* al cap d'una hora i pràcticament res més.

En relació, per exemple, amb el que ha comentat la Sra. Roldán, fa poc comentàvem la diferència, on està la línia entre informar i la morbositat, no? Crec que les imatges que vostè ha mostrat són prou substancials quant a com es pot tractar adequadament una imatge i ja que avui m'he posat en pla recordatori, que estam en confiança, un dia recordava que una imatge que em va impactar molt de petita va ser, en el terratrèmol de Mèxic, dels anys vuitanta, una imatge d'una al·lota que va ser mundialment famosa que va ser captada en els seus últims moments de vida i es va considerar que era un document, diguéssim, m'imagín que periodísticament prou important perquè es va captar la tragèdia d'un país, d'un moment determinat, d'una gent, però que també va ser titllat de morbós i aquella imatge, evidentment, és una imatge que va sortir a tot el món.

En tot cas no m'allargaré més. Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Torres. Pel Grup Parlamentari Popular té la paraula l'Hble. Diputada Sra. Pastor, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. PASTOR I SÁNCHEZ:

Gracias, Sra. Presidenta. Lo primero dar las gracias a la Sra. Mònica Gasol y la Sra. Carmen por esta ilustrativa ponencia, sobre todo daros la enhorabuena por tener al menos una regulación y una regulación bastante buena por lo que hemos podido comprobar así como a la televisión, a TV3, por su sensibilidad a la hora del tratamiento a los menores. Sin duda las empresas audiovisuales tienen una responsabilidad social, ética y moral, sin duda. La televisión pública española, y algunos canales privados, no pueden tener como prioridad la obtención de beneficios sin preparar los contenidos sobre todo cuando se trata de contenidos referidos a menores, sin embargo tenemos la impresión, en la mayoría de los casos, que esto es así.

El gran debate que suscitan las nuevas tecnologías es patente en la sociedad actual. Ayer mismo por la noche yo en mi casa veía una serie muy popular y conocida entre los jóvenes que se daba la polémica donde empieza la libertad de unos y termina la de los otros. En el caso era un programa virtual desarrollado en un colegio y claro yo creo que el tema es delicado porque los accesos a los medios de comunicación de los jóvenes con la, digamos, maestría que tienen hoy día suscitan a veces el que se hacen usos no demasiado éticos de esos medios. También, por ejemplo, ayer en la televisión de las 3, en las noticias, había una noticia sobre estadística de informativos donde se daba un porcentaje altísimo de las horas que dedicaban los profesores a poner paz entre los niños por riñas suscitadas por ejemplo en internet.

La verdad es que cuando más violencia en la televisión menos sensibilidad en los niños. De ahí que sea tan importante y urgente, quizás, dotar de medidas de programas infantiles tomando ejemplo de continentes y países como Australia, Nueva Zelanda, Brasil, Canadá, India o Reino Unido, por ejemplo. También, en este caso, creo que vendría bien de Cataluña. Las televisiones desatienden, muchas veces, los programas infantiles porque no les interesa cuando deberían ser formativos, educativos además de divertidos. Ponía el ejemplo el presidente del Observatorio Europeo de la Televisión Infantil, el Sr. Valentín Gómez, el pasado martes en esta misma cámara, el programa *Pasapalabra*, programa barato que sin embargo engancha a los más jóvenes y a los mayores a la vez que educa.

Yo les haría unas cuantas preguntas rápidas para terminar porque la hora ya es, por ejemplo, ¿creen ustedes que el contenido de los programas infantiles en España son los adecuados?, ¿hay en realidad interés por la programación infantil?, ¿creen que es urgente un órgano regulador de contenidos a nivel nacional ya que no existe y es el único país europeo que no lo tiene?, ¿creen que se cuidaban más, por ejemplo, las programaciones infantiles hace unos años que ahora?, ¿estamos de alguna manera fulminando y confundiendo la imaginación de nuestros hijos? Y por último, en una sociedad que se regula todo desde las cunas cuando nacen de los niños hasta el primer casco de la bici, por ejemplo ¿por qué se trata, creen ustedes, con tanta frivolidad la programación infantil? Nada más, de nuevo dar la enhorabuena por las ponencias que nos han ayudado mucho creo en esta comisión.

Gracias.

LA SRA. PRESIDENTA:

Muchas gracias, Sra. Pastor. Poden contestar indistintament la Sra. Roldán y la Sra. Gasol, així com vulguin.

LA SRA. SOTSCAP DE SOCIETAT I TERRITORI DELS SERVEIS INFORMATIUS DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA (Carme Roldán i Pavón):

Podran resoldre algunes de les preguntes millor que jo. Sobre la fixació de les franges per a nens, i el fet que és una evidència que veuen les televisions a hores que no són pensades per a infants, els programadors són conscients d'aquesta realitat i de fet els programes, hi ha una mena de programes més familiars, els seus continguts, hi ha programes que ja pensen amb aquests nens que els miren. No sé, hi ha el programa

Cuatro que és un programa, després de l'informatiu, que acaba el programa cantant una cançoneta de *Vete a dormir*, és un programa que ja compta que hi haurà molts de nens que el miraran i no és un contingut específicament pensat per a nens, però sí compten que els nens el miren.

Vostè ha fet esment al programa OT, jo recordo que a les primeres edicions, ara ja no sé si és que em passa més desapercebut o que es parla menys, però es presentava com un exemple per als joves perquè promovia l'esperit de superació i, fins i tot, hi havia tot un discurs al voltant del programa dels valors positius que transmet aquest programa que tampoc no era un programa de nens, però que miraven els nens amb família. Com deia, les telesèries es veu que triomfen molt, telesèries nocturnes de *Los hombres de Paco* que dius que fan aquests nens a aquestes hores mirant la televisió. Realment totes aquestes mesures que ens ha explicat la Sra. Gasol d'educar els pares, de saber utilitzar la televisió, d'aquestes campanyes de sensibilització igual ajuden en aquest sentit. Crec que s'ha d'educar els menors, se'ls ha d'educar a mirar la televisió i a tenir un esperit crític, no empassar-se tot el que els ensenyen per la televisió perquè ara hi ha programes, no sé tota aquesta programació *Disney*, que triomfa entre els joves, els sentits i els valors que transmet tota aquesta programació, que és la que ara triomfa entre la gent jove, jo no els considero que siguin plenament els meus valors, però és el que triomfa.

És molt complicada la valoració i cadascú valoraria des del seu, segurament, punt de vista, de la seva ideologia, de la seva sensibilitat. En el tema dels famosos és tot tan desbaratat i en aquest tema està tot tan desbordat que jo sincerament no tenc opinió. Sí sé que alguns d'aquests famosos acaben portant als tribunals als periodistes i ara tapen les cares als nens, però continuen amb el discurs i tots els amiguets d'aquests nens deuen saber que el seu pare és "fulanito" o que és un altre. Sobre l'interès de la programació infantil una mica en el sentit que deia, TV3 ha optat per fer un canal pràcticament temàtic distribuït en franges i no sé si és la millor opció, però és una opció alhora que altres cadenes fan programes per al públic en general, per a la gent gran que és a casa, que també hi ha molta gent gran que és a casa per la tarda i que vol mirar la televisió i que no vol veure pel·lícules de dibuixos animats, doncs hi ha una opció b que és la programació infantil, un canal on els nens saben que poden trobar els productes que els interessin i que en teoria han d'estar pensats i dissenyats per a ells.

LA SRA. CAP DE L'ÀREA DE CONTINGUTS DEL CONSELL AUDIOVISUAL DE CATALUNYA (Mònica Gasol i Tost):

Intentaré respondre el que he entès que se'ns formulaven com a preguntes, si me'n deixo alguna demano disculpes per anticipat perquè en qualsevol cas no serà voluntari. El primer punt, que m'ha semblat entendre que el preguntava el Sr. Diputat era si era necessari una programació infantil, jo crec que com a àmbit hem de distingir dues qüestions fonamentals que és la titularitat de l'operador de la televisió, és necessari, a més, la norma, en certa manera t'ho diferencia, quina és la obligació de l'operador públic i quina és l'obligació de l'operador privat.

És a dir, per a un operador privat jo entenc que arriba a tots els (...), pot ser un índex de qualitat, per a un operador públic és una obligació i per això té unes missions el servei públic si bé el servei públic no diuen de manera clara i explícita que ha de tenir una programació infantil sí que diu que ha de cobrir tota la població, amb la qual cosa s'entén que hi ha d'haver. Necessitat d'una programació infantil? Depèn de la finalitat que té cada tipologia d'operador. Un privat s'entén que podria agafar-ho amb una mica de qualitat, però també entenem que s'utilitzen altres barems no sancionables perquè no incompleixen la norma, però com a mínim, diguem-ne, que a nivells individuals criticables, si volem.

El tema dels continguts esotèrics, he entès que vos havia cridat l'atenció que haguéssim regulat aquesta qüestió, hem regulat aquesta qüestió perquè era una problemàtica greu a les televisions locals i era una problemàtica greu perquè a més es protegeix al menor doblement per evitar, o per intentar evitar, l'accés a continguts supersticiosos i poc educatius i, a més, perquè sovint aquest tipus de programes van associats a qüestions econòmiques que arriben a situacions greus perquè són uns telèfons de trucades que si bé el telèfon és per a majors de divuit anys no hi ha cap control, enmig d'un horari infantil, amb la qual cosa sí entenem que perjudicava els menors i que calia vendre'l fora.

La qüestió de les franges horàries entenc que el Sr. Diputat posa en dubte la viabilitat o l'eficàcia d'un sistema de franges horàries i aquí tenim més d'un problema. El primer és que les franges horàries estan establertes per normativa europea. La normativa europea, la directiva, diu que és horari protegit a partir de les deu de la nit. Som conscients que a les deu de la nit per a nosaltres i per algun altre de determinats països europeus la diferència horària és considerable i el públic que tens a les deu de la nit o els hàbits que la gent tenim a les deu de la nit entre el sud i el nord poden ser significativament diferents. En principi això no ho podem modificar perquè ve establert per una normativa europea, però a part d'això la franja horària és un sistema de control, però un sistema de control no el sistema de control amb la qual cosa a part de l'operador, que té l'obligació de respectar aquestes franges horàries, jo he insistit abans que hi han molts altres factors i molts altres elements que han de col·laborar que aquestes franges horàries tinguin eficàcia i que aquesta responsabilitat no li podem adjudicar també al prestador de televisió.

Eficàcia de les sancions. Les sancions són un mitjà i no una finalitat, vull dir, entenc que les sancions quan s'utilitzen com a mitjà són eficaces el que passa, pot ser, és que encara no tenim, per diversos motius, per motius que poden respondre a diferents estructures territorials pel que fa a reguladors i per altres qüestions, no tenim ben assentat encara el sistema de sanció, però la sanció és un sistema eficaç, però no la finalitat perquè quan ens trobem amb un operador de televisió que mou grans volums de negoci la sanció si no s'imposa de manera proporcionada al benefici que aquella emissió d'aquell programa ha produït no és eficaç. Si fas això és eficaç. Per això, necessites tot un sistema administratiu que faci possible l'aplicació d'aquestes sancions.

En el cas que jo conec més directament que és el cas de l'aplicació de sancions per part del Consell d'Audiovisual les sancions són eficaces, són eficaces com a mitjà, insisteixo, mai no ha de ser un objectiu posar una sanció. La qüestió dels filtres per accedir a determinats continguts és un mitjà més que serà eficaç o no a mesura que els adults, o les persones adultes, que els hagin d'aplicar tinguin consciència d'aquests sistemes de control i d'altres perquè si aquest és l'únic sistema de control segurament acabarà essent allò que el prohibit és el que més prest a fer i busquem altres sistemes per saltar-nos el control.

La TDT empitjorarà els continguts? La TDT si empitjora els continguts no serà només amb el tema de la protecció dels menors, és a dir, la TDT com a canvi de sistema d'emissió, que és el que és, en el fons és un canvi de sistema no té perquè empitjorar. És possible que hi hagi una certa tendència a baixar els nivells de cost de producció, però a efectes col·laterals a la TDT, però la TDT en si no té perquè influir de cap manera ni en positiu ni en negatiu amb el tema de la protecció dels menors. En el cas de Catalunya podria arribar a incidir, si fos el cas i en un futur no a curt termini, de manera positiva perquè un dels paràmetres que s'analitzaven en el procés de concessió de TDT era els continguts que s'emetien dins l'horari protegit i l'allargament o no, l'ampliació, d'aquests horaris protegits. Si el procés de TDT s'acabés desplegant, en aquests moments tothom sap que hi ha series dificultats, s'acabés desplegant i els prestadors poguessin emetre en aplicació dels seus compromisos concessionals no tendria per què ser un procés d'empitjorament.

Finalment si hi ha suficient regulació, és una opinió personal, però crec que sí hi ha regulació suficient, el que potser encara no hi ha suficient són els mecanismes d'aplicació de la regulació. Està regulat el dret de la imatge dels menors, els professionals saben que això existeix, els operadors de televisió saben que tenen responsabilitat territorial, és una de les sancions més greus que es pot imposar a un operador, el sistema legal està muntat i potser cal buscar altres possibilitats de com s'aplica això i, jo tornaré a insistir, que la responsabilitat en protecció dels menors no és exclusiva dels operadors de televisió, tenen una responsabilitat molt gran quant a emissions de continguts, però no exclusiva. La seva s'acaba en un moment determinat i a partir d'aquí comença la responsabilitat d'altra gent que està implicada en l'educació dels menors.

No em pertoca a mi valorar la necessitat o la no necessitat d'un consell audiovisual de caràcter estatal, en qualsevol cas n'hi ha a tots els països de la Unió Europea, no em pertoca a mi valorar aquesta qüestió. Si han empitjorat o no els continguts de programació infantil m'agradaria poder fer, de la programació infantil en sentit estricte, és a dir, no si han empitjorat els continguts de la programació sinó els de la programació infantil, m'agradaria poder fer un exercici que és analitzar amb els mateixos criteris que apliquem a l'anàlisi de la programació actual a la programació, jo som més gran que la diputada, de quan nosaltres érem menuts i veure quina mena de valors es transmetien, si aquells valors es podien qualificar tots com a positius o com a negatius o resulta que els conceptes globals són diferents, però no tan allunyats. Per tant, no sé si estam en condicions de dir que hi ha un, hi ha una diferència en la programació infantil, però una diferència normal, diguem.

No sé si m'he deixat alguna pregunta, en qualsevol cas si m'he deixat alguna demano disculpes.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sra. Roldán i Sra Gasol. Algun grup vol fer alguna puntualització o pregunta més? En aquest cas, una vegada esgotat l'ordre del dia d'avui, volem agrair la presència de la Sra. Carmen Roldán i la Sra. Mònica Gasol. I no havent-hi més assumptes a tractar, s'aixeca la sessió.

DIARI DE SESSIONS

DEL

PARLAMENT

DE LES

ILLES BALEARS